בסוד שיח

שאול שיף

TOMB RAIDER 4

כותרת רשימה זו הוא שם משחק הרפתקאות בכ־חשב הביתי. ניתן לו פרסום בעיתונות במדורי המ־שבים האינטרנטים, אבל לא רק. גיבורת המשחק נושאת את השם לארה קרופט ועמה עובר המשחק אין ספק אתגרים. גם הדרים וגם בנים מרותקים למ־שחק הזה, שאפשר לעבוד, או יותר נכון "לשחק" עמו ימים שלמים. גיבורת המשחק אינה לבושה בבגדים צנועים, והעזרת האינטרנט ניתן להוריד "שלאר" המאפשר הפעלת המשחק הזה כשגיבורתנו ללא מגב־לות של בגדים בכלל.

את "הריסק" הזה המסמסם את המח ושוחף את המון, תיכננה חברה בריטית שקלקה ליצר הרפתק־נות שסובבו בכל אחד מאתנו. לצידור הדתי, לזהרים, אין תשובה לפיתוי הזה והדומים לו בכל הקשת לי לרים, מה גם שהם עצמם נמחפים במסע הרפתקאות של אותה "לירידי" בריטית.

אפשר לפטור את הסיפור הזה ולומר: אז מה יש־חקו הילדים, הנערים והזהרים ושיהנו. אני מביר הדה שהמשחק הזה הושיב אותו ליד המחשב שעות רבות עד עשכח מכל סביבתו. וככה גם הילדים. זוהי תרבות. הפגאי שלהם בין החוגים השונים ובין הארוחות. בשונה מהציבור הזהרי, אין מישהו מחר גים שלנו הקם נגד המחשב בציבור. הוא נמצא כמעט בכל בית והילדים והנערים מבלים לידו זמן רב. בנסיבות הללו יכול להיות רק פתרון אחד לאר תם משחק־משחב, שאין בהם שום קדושה של מס־רים חינוכיים, והחיפך מזה הוא הנכון. הפתרון הוא בגיוס כל המחות האפשריים בתכנון משחקים תוך ליפיים שיעודדו עניין לא פחות מאלה הקיימים. אבל יהיו שמוגים בהם ערכים לשהם כלליים או רתיים. שוחזתי עם לא מעט אנשים בעניין זה ומ־סתבר שהדבר הוא בר־ביצוע, ומה גם שניתן לגייס בציבור הדתי ובין החוגרים בתשובה, לא מעט מר־

TOMB RAIDER 4

זות יצירתיים המוערים להיצעי המחשב. למישב יזרעאל, אפשר לגייס תקציב מתאים לכך ואישים תרבותיים, גם מחוגים הזהריים, הביעו נכונות להזי רזם לאחצר הזה. מה שקיים היום בשוק אינו ענוה לצרכים ולגיוויים, והרושה חשיבה אחרת כאשר מדובר בפיתוחי המחשב. תלקיטור ברמה עשוי לה־ביא עמו גם יתוחים, והבחורמנות זאת יש לחשוב על כלל ילדי־ישראל. הנושא הזה צריך להעסיק את שר החינוך, יוסי שריד לא פחות מאשר את ראש המי־נהל הדתי המרש, הרב שמעון אדלר, משום שהסחר נהל הדתי המרש, הרב שמעון אדלר, משום שהסחר רה הנמכרת היום לבני הנוער חלקה בהחלט רשובה.

ציון, פתח בשיחה עם צחי תוך כדי נגינה הצחי גילה את אחנו שגם הוא יודע לנגן באודנן. אכן, הוא נ־גן, שכח ושימח עם בני הישיבה התחילים, ה־24 שעות לאחר מכן ספרו לו הספורים.

וכך־כתב מפקד העיר קריית־שמונה למנהל ישר־בת הספרי, חיים בומש:

"ברצוני לציין לשובח את פעילותם הרבה של בחורי הישיבה, את השקעתם, מסירותם והאחריות הגדולה שבה נטלו בכל מקום בעיר ועל כך הנני מביע את תודתי והערכתי המיוחדת לכל בחורי הי־שיבה שהשתתפו במלאכה הקשה בזמן חשש לירי קטיושות על העיר ואף סייעו רבות בכל שהתבקש שו".

ממכתבו של ראש העיר לראש הישיבה, הרב צפ־ניה דרורי, עולה, כי אין מרובר באירוח תרגיל חלקי ביחסי ציבור: "התלמידים הגיעו לכל מקום וביצעו הופעות הרבות מהרושבים".

קידוש ה' כפשוטו

קידוש ה' כפשוטו

למוסף שבת של ערוץ יש מגבלות של זמן וכך קורה שלעתים לא ניתן להגיב בעיתי הנכון והבשע, חתי שמסתברים למערכת בכמה עתנים הקרמו אותי בברכת "יישר כוח" לתלמידי ישיבת המרר בקריית־שמונה, לצורת התיבור ולראש הישיבה, רב הערי, הרב צפניה דרורי. זאת, על שקידשו שם שמים בי־מי המקלמים לאחר המצעת וזול האויר בלבנון. תלמידי הישיבה המשיכו ללמוד בדגל, כמוכן בתי נאים קשים, ובמקביל יצאו לכל חבי העיר לחלק מזון לנזקקים לו. תזמרת הישיבה הופיעה במקלטים ובמבי הזילים במלון "הצפון" – שרם העלייה לשוב בים בלבנון.

שם במלון "הצפון" פגשה התזמורת את סמ"ר צחי אילת הי"ד, שנהרג ביום ששי לפני שבועיים בבוקר מפגיעת טיל. האוטובוס של הישיבה, אילן הוא נזכר בהם. והנה תוך כדי דיפרוף בנקרולוגים, מצאתי כי ה"ארציים" של מודיעי רבי שלמה וזלמן הלוי־נר זל ב"ב אדר ומכיוון שיש לנו השנה שני אדרים, עוד לא אישתיי את הכתיבה על־יו־בשאר עליו שמש מרחים, ורומני שבעבר הכתיתי אותו בכמה מלים.

חזה מה שסופר עליו הגרש"ז נולד לאביו־הצדיק הגביר ר' יצחק בונלוזי'ן ביום ב"ו טיון תקס"ז לחיה. הצעיר בין האחים. היה תינוק בן שנה כשלמרתו אמו־לברך ברכת הגומן על חלב שריה, ולא נפל הדר לפיו בלא ברכה. בהיותו כבן שש שנים, היו שגורים בפיו עיקרי ראשי הכללים שבתורה, זו שב־כתב חז שבע"פ. והיה הנער לפלא אפילו בעיני גדו־לי הדור. כבן שמונה היה כבר כמעיין המתגבר וידע כמה מסכתות בעל־פה. בן ב"ד שנה היה. כל השי"ס בבלי וירושלמי מפרא וספרי, תוספתא ומרדשים רמב"ם וטור, הזהר, תיקונים ועוד כמונתם אצלו בקפסא וציטט מהם על־פה כמקצם וכלשונם. ועליו אמר הגר"א שהוא הפלא ופלא. "ירע כל סדר קרשים והטהרות עם לשון הרמב"ם עד ששמט עליו. מכריו ומיודעיו, שאילו היה בית המקרש קיים בימיו והיה מוטל עליו בלי מוררה־ציק אחד להעמיד הכהן לאר־רים תומים, היה קולע אל השערה בכל הדיעים המ־תייחסים לזה ולא יחטיא".

הגרש"ז לא שח שיחה בטלה מעולם ואת כל זמנו הקדיש לעבודת ה' ותורתו הקדושה. בהיותו נער חיבר ספר "לבנת הספיר" על עשר הספירות ואף־על־פי שנבעקו לו כל מ־יעות התיבה, היה שפל בעיני עצמו. הדיבו היתה לומר: משפתי בכל בתי הנפש שלי ולא מצאתי בה מדיני יקרה יזלת אהבת האמת, להבדיר מיעוט ערכי וקרצר השגתי. נוהג היה שלא לבקש רבר לצורך גופו פחה מלא אלא רק ברמזים. כך, למשל, כשהיה לומר הדרוש על הפסוק "והנה סוב מאר" -זה שינה וכו', ידע משי משו בקודש שהוא רוצה לנחץ מעט והציע לו את המיטה. קודם השינה היה הגרש"ז לובש בפסות אדר כות, כדי שיזיו האצבעותיו לא יגעו בבשרו בעת השינה.

ומובא "בתולדות אדם" מעשה באיש אחד שבא לרצות ולפייס את חברו בעבור יום הכיפורים, חברו אמו־לא רצה למחול לו באומרו: מן הדין איני צריך למ־חול לך, מפני שהוצאת עלי שמדיע. שמע את השי־חה בין השניים רש"ן, שהיה אז עלם צעיר. פנה אל האיש שלא רצה להתפייס ואמר לו, הלא ידעת מאר מרם ירל ילא ידעה ירושלים אלא על שהעמידו רב־יהם על ירידעתה". לכאורה זה פלא, שזיני בספר יוחקאל מונה הנביא עבירות חמורות שעברו, ואין אפשר ליחס תורבן ירושלים על שלא עשו לפנים משורת הדין והשיב הגרש"ז: באמת עברו ישראל עבירות גדולות, אולם כל זמן שהעבירו על מידר קיימם גם אבותם שבשמים העביר על פשעיהם. כשאמר חזל (ראש השנה י"ז) כל המעביר על מידות תיי מעבירין לו כל משעיו. אבל, כשבאו למידה זו להעמיד כל עניניהם על ירידתה אף בדברים שראוי לוותר עליהם ואמרו יקוב הדין את הור, גם ה' אמר הגיע העת להשיבע מהם על כל משעיהם. כששמע את הסרבן מיד נתפייס.

נסתלק הוא בן 33 שנה ב"ג אדר תקמ"ח. ד"ט.

★

פינומן וזגמת הגרש"ז ז"ע היה האומר"ר ר' צדוק ("צדוק") הכהן מלובלין, שהכ־תנו אותו למע־לה, ובשבת פרשת שקלים (תקצ"ו) היה בר המצוה שלו. גם עליו מספר שביקר מדם שינק והבחינו בן שנתיים התפלל מתוך הסידור מדם כל התפילה קודם אכילתו. כשהגיע לגיל מצוות, נודע לתלמיד חכם הבקי בהלכה ובאגדה הגדולה שבשא לכבוד היום הזה, ורהיכוה בחידושתה והקשה את כל השומעים. מדוב עיני בבינתו, כשלא היה בלילה בר להאיר, היה יוצא החוצה עם הגמרא ולומד לאור הבנה.

ניסה כחו גם בכתיבת שירים שנכתבנו על־הר־פים בשערי הספרים שלמר.

משפחתו התיחסה למתגברי החכירות והוא "גל־כר" עליידי הארמ"ר מאוזיבוא רבי מרדכי יוסף ליינר (בעל "מי השילוח") וכ"ברור" העמיק את חב־רתו עם ר' לייבלה אייגר, נכדו של ר' עקיבא אייר־גר. משנהיה ר' לייבלה אייגר אדמ"ר בחשפעתו של רבי צדוק הכהן, עם המתלקחו של האדמ"ר מאוזיבוא, והוא הושיב את תלמידי־חברו לירו בראש השולחן, ובשנות האחרונה על־אדמות הכתיר את רבי צדוק הכהן כאדמ"ר.

במשך 34 שנים, עד שהוכתר אדמ"ר, נזר על עצמו שתיקה. כתב בלי הפסקה הערוך חברת תיגר־נים. סיפור עצוב המסבב סביב קבותו לקדושת הבתולה.

אישיות רבת־גוונים ואפס אפס־קצוו נכתב עליו כאן, וכמובן עוד נשוב אל רבי "צדוק" הכהן במרוך מתאים. אני לא באתי אלא לציין את יום בר המר צוה שלו בשבת שקלים ושבת הבאה. האח לבי. שבה בתורתו, שתמציתה לעתיד לבוא יתבררו כל המע־שים של האדם באדם האמיתי, ואז יתגלה לעינ־כל שתמאי ישראל לא היו חטאים כלל אלא הכל מצד הקדושה ומסובב כל הסיבות.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

יונקים עם ברכה

ביום ששי שעבר פירסמתי במרוך זה, כיצד האר־מו"ר הי"ד זצוק"ל, בעניני ברתם להפלתה החומ־רית של ישיבת "תורה ודעת" הלישואית, של המתנגדים לחסידות. ועוד סרם יבוא הצבע על עמר־די המוסף לשבת, טילפנה אלי אישיות תורנית יוד־עה המצויה היטב בעולם התורה והחישובת, וסיפרה לי פרט שנעלם מירעתי: אף מרבים מירידי "תורה ודעת". ואלו רבריה: מייסר ישיבת "תורה ודעת" הוא לא אחר מאשר יו"ר המזרחי בארה"ב, הרב זאב גולר ול. הוא גם זה שכתר לישיבה את שמה. בן אחר היה לו, משה ל', והוא ביקש להנחיל לו את עיקרי עולם הישיבות במזרח אירופה. הוא אסב בין "בעלי בתים" שומרי תורה ומצות, הציג בפניהם את בנו היחיד והיו לו עוד בנות) ואמר להם אם אני לא ארשש לשד לוח את בני לישיבה, יכולים אתם לעשות כמוני. וכך הקים את תורה ודעת". אשר למנהל הישיבה בשנים מאוחרות יותר, שכונה מייסר שרגא פריבל מנהלובין, סיפרה האישיות הנ"ל, כי הוא הקפיד לשלב בין השכלתנות והליטאות בשיעורי הגמרא לבין רוח הישיבה, שינקה מעולם החסירות. ואותו הרב מנהלובין אישפר שיעורים במשנת הראי"ה קוק זצ"ל (אורות התשובה), בתורתו של רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע ואחרים.

★

זכיתי ואני לומר חבריותא עם ר' אברהם רומיס' ויובסקי ה"ו, מפרשיה העסיסים של ישיבת לומרה רלישא, וכך אני שומע פיסחונים על עולם התורה בעיתותו ולרותו. לר' אברהם היתה סבתא ספרנה בירושלים, שיפרה ברכה איינפטין, בתו של ר' זלמן חיים ריבלין, שהקים יחד עם ר' ישראל סלנט את ישיבת "עץ חיים" בירושלים. ובעודו יושב על ברכיה, שמע מפיה סיפורים מרתקים על גרולי־ישראל ובמיוחד על רבי שלמה זלמן מוהלוין, אחי הגאונים האחרים ר' שמואל זה' טלם תלמידים מובהקים להגר"א. ר' אברהם חי את הסיפורים והלו עד היום ועל פניו נרוה כאשר